

Vážení členové naší Společnosti,

držíte ve svých rukou již sedmý Zpravodaj ČSPŽP (1/2025), který vychází v zimě roku 2025 a kterým úspěšně začínáme druhý ročník jeho elektronického vydávání.

V letech 2025 a 2026 si společně připomeneme a oslavíme výročí čtvrtstoletí existence naší Společnosti. V roce 2000 byl ustaven přípravný výbor, který tehdy musel učinit mnoho kroků, aby se pak na počátku roku 2001 mohla uskutečnit ustavující Valná hromada ve velkém sále Prezidia Akademie věd České republiky. Jedno z nadcházejících čísel našeho časopisu bychom rádi věnovali rekapitulaci těch dvaceti pěti let existence Společnosti i jejím výhledům do budoucna.

V tomto roce nás čekají zcela nové webové stránky Společnosti (spuštěny budou zřejmě v únoru), další vydávání nového elektronického Zpravodaje ČSPŽP a příprava Journalu v angličtině.

Pokračovat bude druhým ročníkem i Cena Zdeňka Madara pro nejlepší studenty environmentálního práva a další odborná činnost (též 26. ročník česko-polsko-slovenské konference v oblasti práva životního prostředí, tento rok na PF MUNI v Brně).

Loňského roku jsme zahájili vydávání „Legislativních stanovisek“ na úseku životního prostředí a přírody a krajiny, ale i problematik souvisejících. Ta chceme postupně rozšiřovat a doplňovat i o „Iniciativy a podněty“, pokud jde o návrhy na vyhlášení chráněných území, památek kulturních i UNESCO, vydávání odborných publikací (například přírodní parky v ČR či naučné stezky) či zakládání webových stránek.

Závěrem Vás všechny prosíme o účast v co nejvyšším počtu na Valné hromadě (11. 3. 2025 od 17:30 online), kde budou „super volby“ orgánů naší Společnosti.

Nezapomeňte však do té doby nejen navrhnout vhodné kandidáty, ale hlavně zaplatit i svůj členský příspěvek pro rok 2025!

S pozdravem a přáním všeho dobrého do zimy i nadcházejícího jara roku 2025

Prof. JUDr. Milan DAMOHORSKÝ, DrSc.
předseda

JUDr. Jakub KANICKÝ
tajemník

Členský příspěvek 2025

Vážení členové České společnosti pro právo životního prostředí,

dovolujeme si požádat ty z Vás, kteří ještě nezaplatili členský příspěvek na rok 2025, aby jej zaplatili.

Výše členského příspěvku: 400 Kč
(200 Kč členové, kteří nejsou výdělečně činní)

Číslo účtu: 212453319/0800

Poznámka platby: Vaše celé jméno

K placení je možné využít také QR kód, **doplňte však prosím své jméno do poznámky platby.**

Členské příspěvky tvoří významnou část financování činnosti naší Společnosti. Děkujeme proto, že činnost Společnosti touto cestou podporujete!

Stane se

Mezinárodní konference Mílniky práva v stredoeurópskom priestore 2025

MÍLNIKY PRÁVA
V STREDOEURÓPSKOM PRIESTORE
2025

Univerzita Komenského v Bratislavě, Právnická fakulta pořádá 19. ročník mezinárodní vědecké konference doktorandů a mladých vědeckých pracovníků „Milníky práva ve středoevropském prostoru 2025“. Konference se bude konat pod záštitou děkana Právnické fakulty Univerzity Komenského v Bratislavě, prof. JUDr. Eduarda Burdy, PhD. ve dnech 10.-12. dubna 2025 (čtvrtek-sobota) v prostorách Účelového zařízení Kanceláře Národní rady Slovenské republiky Častá – Papírnička.

Konference je určena všem doktorandům, vědeckým a vědecko-pedagogickým pracovníkům v oboru právo, kteří dosud nezískali vědecko-pedagogický titul docent.

Mezinárodní akademická konference „Milníky práva ve středoevropském prostoru 2025“ s ústředním tématem „Právní stát ve 21. století: Výzvy, příležitosti a globální perspektivy“ poslouží jako jedinečná platforma pro přibližně 150 mladých výzkumníků ze zemí V4 prezentovat svou práci, zapojovat se do diskusí o současných právních výzvách (nejen) spojených s ústředním tématem konference a navazovat hodnotné přeshraniční spolupráce a propojení, které mohou podpořit jejich akademický a profesní rozvoj. Akce se bude konat v prostorách „Papírnička-Častá“, které kromě prostor pro oficiální část konference poskytuje i vhodné prostory pro společenský program a ubytování účastníků. Konference se uskuteční s podporou Visegrádského fondu.

Konference bude rozdělena do sekcí, jednou z nichž je i sekce environmentálního a klimatického práva (garanti: doc. JUDr. Michal Maslen, PhD., JUDr. Matúš Michalovič, PhD., jednací jazyk: angličtina). Tématem této sekce bude „Cirkulárna ekonomika, ESG a zmena klímy: Legislatívne a praktické výzvy“.

Tato sekce zve příspěvky zaměřené na výzvy a inovace v oblasti legislativy a praxe, které souvisejí s cirkulární ekonomikou, ESG principy (Environmental, Social, Governance) a změnou klimatu. Sekce je otevřena pro příspěvky, které se zabývají legislativními řešeními a implementačními výzvami spojenými s přechodem na cirkulární ekonomiku, integrací ESG zásad do právních a podnikových rámců

a adaptací legislativy na klimatické závazky. Cílem je prozkoumat průniky mezi těmito oblastmi a podpořit diskusi o právních nástrojích, které mohou urychlit přechod na udržitelnější, spravedlivější a odolnější hospodářství.

Registrace je možná do 9. 3. 2025.

[Více informací včetně registrace naleznete zde.](#)

Rakouský den klimatického práva

Österreichische Wasser- und Abfallwirtschaftsverband (ÖWAV) pořádá ve spolupráci s Institut für Rechtswissenschaften der Universität für Bodenkultur Wien (BOKU) a Niederhuber & Partner Rechtsanwälte GmbH **čtvrtý rakouský den klimatického práva**, který se uskuteční **14. května 2025 ve Vídni**.

Tato odborná akce se zaměří na aktuální vývoj legislativy a judikatury na národní i evropské úrovni. Zvláštní pozornost bude věnována tématům adaptace na změnu klimatu a reportingu udržitelnosti. Zahajovací přednášku přednese rakouská vědkyně roku 2024 Sigrid Stagl.

[Více informací včetně registrace naleznete zde.](#)

Stalo se

1. ročník soutěže o Cenu Zdeňka Madara

V rámci České společnosti pro právo životního prostředí jsme již dlouhou dobu plánovali znovuoobnovení soutěže o Cenu Zdeňka Madara. Letos se nám to konečně podařilo!

Cena Zdeňka Madara udělovaná Českou společností pro právo životního prostředí vznikla na počest tohoto významného českého právníka a akademika, který se zasloužil o rozvoj práva životního prostředí v Československu a v České republice. Cena navazuje na Cenu doc. Zdeňka Madara, která byla od roku 2007 nepravidelně udělována v rámci fakultního kola soutěže Studentské vědecké a odborné činnosti (SVOČ) na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze. S vědomím toho, že i na dalších právnických fakultách v České republice je rozvíjena výuka a vědecko-výzkumná činnost v oboru práva životního prostředí,

rozhodlo Představenstvo České společnosti pro právo životního prostředí o rozšíření soutěže na celostátní úroveň a v říjnu tohoto roku schválilo Statut Ceny Zdeňka Madara. Cílem nové koncepce je podpořit excelenci v oblasti práva životního prostředí, motivovat studenty a akademické pracovníky k inovativnímu přístupu v oblasti práva životního prostředí a přispět k rozvoji právní vědy v této oblasti. V širším kontextu je cílem soutěže také rozšiřování povědomí české i zahraniční veřejnosti o významu účinné právní ochrany životního prostředí.

V souladu s rozhodnutím Představenstva České společnosti pro právo životního prostředí se do letošního prvního ročníku soutěže mohly přihlašovat bakalářské, diplomové a disertační práce obhájené na některé z právnických fakult v České republice v letech 2023–2024. V relativně krátkém čase, který jsme pro organizaci prvního ročníku soutěže měli, se přihlásilo celkem osm úspěšně obhájených kvalifikačních prací ze všech čtyř právnických fakult. Přihlášené soutěžní práce posuzovala hodnotící komise ve složení: prof. JUDr. Milan Damohorský, DrSc., doc. JUDr. Jakub Hanák, Ph.D., JUDr. Eva Balounová, Ph.D., JUDr. Jiří Zicha, Ph.D. a JUDr. Veronika Tomoszková, Ph.D.

V kategorii bakalářských prací soutěžili dvě bakalářské práce, které byly obě úspěšně obhájeny na Právnické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. Vítězem v této kategorii soutěže se stal **Bc. Radek NOVÁK** se svou prací na téma **Role strážce přírody při kontrole dodržování povinností návštěvníků zvláště chráněných území** obhájenou na Právnické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci.

V kategorii diplomových prací soutěžily celkem čtyři práce – jedna z Právnické fakulty Západočeské univerzity v Plzni, dvě z Právnické fakulty Masarykovy univerzity v Brně a jedna z Právnické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Vítězkou se v této kategorii stala **Mgr. Natálie POLANSKÁ** se svou diplomovou prací na téma **Responsibility of Member States for Infringements of EU Environmental Law** obhájenou na Právnické fakultě Masarykovy univerzity v Brně.

V kategorii disertačních prací soutěžili dvě práce, které byly úspěšně obhájeny na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze a na Právnické fakultě Univerzity Palackého v Olomouci. V této kategorii byl výběr vítězné práce mimořádně obtížný. Vítězkou se v této kategorii nakonec stala **JUDr. Gabriela KUBÍKOVÁ, Ph.D.** s disertační prací na téma **Dobré životní podmínky hospodářských zvířat v právu Evropské unie** obhájenou na Právnické fakultě Univerzity Karlovy v Praze.

Vítězové i všichni ostatní účastníci prvního ročníku soutěže o Cenu Zdeňka Madara obdrží diplomy a drobné věcné ceny, které si převezmou při slavnostní příležitosti na začátku března 2025, kdy budou mít možnost se také všichni setkat i s organizátory soutěže, členy hodnotící komise a zástupci České společnosti pro právo životního prostředí.

Doc. JUDr. Zdeněk Madar, DrSc. (18. 4. 1929 – 8. 9. 2007) patří k zakladatelům moderního českého práva životního prostředí. Po absolvování Právnické fakulty Univerzity Karlovy v Praze nastoupil v roce 1954 na Ministerstvo spravedlnosti. V roce 1957 se přesunul do Ústavu státu a práva Československé akademie věd, kde setrval až do roku 1993. Působil také v akademické sféře, kde se věnoval oboru správního práva. S právem životního prostředí se setkal při studiu na Mezinárodním institutu pro evropské právo v Turíně, kde v letech 1964–1966 studoval. Od roku 1965 se ve svém výzkumu věnoval právním aspektům ochrany životního prostředí. Publikoval přes 80 knih a více než 199 studií a článků. Za své úsilí věnované rozvoji československého práva životního prostředí obdržel v roce 1989 prestižní cenu Elizabeth Haub Prize. Doc. Madar byl také významným členem České společnosti pro právo životního prostředí.

Novinky v právu životního prostředí

Žaloba k ochraně vlka v EU

Pět nevládních organizací na ochranu životního prostředí a zvířat z různých evropských zemí se rozhodlo obrátit na Soudní dvůr EU. Dne 6. 12. 2024 podaly žalobu proti Radě EU a Evropské komisi ohledně kroků ke snížení ochrany vlků z „přísně chráněných“ na „chráněné“. Podle žalujících stran není tento krok dostatečně podložen vědeckými důkazy a představuje nebezpečný precedens.

Mezi organizace, které se rozhodly podniknout právní kroky, patří tři italské skupiny (Green Impact, Earth a LNDC Animal Protection), dále francouzská organizace One Voice a maďarská Great Lakes and Wetlands. Podle jejich zástupců byly kroky EU založeny na zprávě vypracované poradenskou firmou na zakázku Evropské komise, přičemž dokument nebyl odborně přezkoumán.

Naopak snížení ochranného statusu vlků přivítala například italská vláda, která v prosinci uvedla, že krok EU je podložen vědeckými daty a umožní účinnější ochranu zemědělství a chovu hospodářských zvířat. Podle italského ministra zemědělství Francesca Lollobrigidy představují vlci v některých oblastech Itálie značné problémy pro farmáře a chovatele.

Žaloba je vedena u Tribunálu pod sp. zn. T-634/24.

Zasedání ENVI Rady

Dne 17. prosince 2024 se konalo zasedání Rady EU pro životní prostředí. Na pořadu jednání byly zejména následující věci:

- » ztráty plastových pelet (viz podrobnější informace níže),
- » vozidla s ukončenou životností,
- » klimatický cíl na rok 2040,
- » informace z mezinárodních zasedání,
- » pokrok misí EU v rámci programu Horizont Evropa jako nástroje pro místní opatření v oblasti klimatu,
- » klíčové otázky cílené revize nařízení REACH,
- » nedodržování povinností rozšířené odpovědnosti výrobce na on-line tržištích,

- » potřeba zabránit oslabení výrobců automobilů sankcemi a zároveň zachovat cíle a ambice nařízení o normách pro emise CO₂ pro osobní automobily a dodávky,
- » program polského předsednictví v oblasti životního prostředí.

Tisková zpráva Rady EU je dostupná zde.

Nařízení o obalech a obalových odpadech

Po dvou letech jednání přijala Evropská unie nové nařízení o obalech a obalových odpadech.

Nová pravidla **podstatně omezí vznik** obalových odpadů, a to stanovením závazných cílů týkajících se opětovného použití, omezením některých druhů obalů na jedno použití a požadováním toho, aby používání obalů v co největší míře snížily i hospodářské subjekty. Nařízení se vztahuje na celý životní cyklus obalů.

Nová pravidla zahrnují mimo jiné tyto požadavky na obaly:

- **cíle pro roky 2030 a 2040** pro minimální procentní podíl recyklovaného obsahu (u plastových lahví na jedno použití až 65 % do roku 2040);
- minimalizace **hmotnosti a objemu obalů** a zabránění zbytečným obalům;
- minimalizace **látek vzbužujících obavy**, včetně omezení uvádění na trh obalů určených pro styk s potravinami, které obsahují perfluorované a polyfluorované alkylové látky (PFAS), pokud přesahují určité prahové hodnoty.

Spotřebitelům by třídění i výběr měly usnadnit požadavky na označování, označení a informace (např. o materiálovém složení nebo recyklovaném obsahu).

Nová pravidla zavádějí omezení týkající se **plastových obalů na jedno použití** pro:

- balené ovoce a zeleninu o hmotnosti menší než 1,5 kg;
- potraviny a nápoje plněné a konzumované v hotelech, barech a restauracích;
- jednotlivé porce ochucovadel, omáček, smetany do kávy a cukru v hotelech, barech a restauracích;
- malé kosmetické a toaletní výrobky na jedno použití v odvětví ubytování (např. lahvičky na šampon nebo tělové mléko);

- velmi lehké plastové tašky (např. tašky nabízené na trzích pro nebalené potraviny).

V nařízení se stanoví nové závazné cíle pro opětovné použití pro rok 2030 a orientační cíle pro rok 2040. Cíle se liší podle druhu obalů používaných hospodářskými subjekty (například pro přepravní a prodejní obaly je závazný cíl 40 % a pro skupinové obaly 10 %).

Podle nových pravidel budou muset podniky rychlého stravování nabízet zákazníkům **bezplatně** možnost donést si **své vlastní nádoby** na teplé nebo studené nápoje nebo na hotové pokrmy.

Nařízení o obalech a odpadových obalech nahrazuje dosavadní směrnici o obalech a obalových odpadech, které byla přijata v roce 1994 a poté byla několikrát revidována. Z několika posouzení směrnice však vyplynulo, že se jejím prostřednictvím nepodařilo snížit negativní dopady obalů na životní prostředí.

Nařízení o obalech a obalových odpadech se použije od 12. srpna 2026.

[Nařízení Evropského parlamentu a Rady \(EU\) 2025/40 ze dne 19. prosince 2024 o obalech a obalových odpadech, o změně nařízení \(EU\) 2019/1020 a směrnice \(EU\) 2019/904 a o zrušení směrnice 94/62/ES je dostupné zde.](#)

Rada se dohodla na postoji ke snížení ztrát plastových pelet

Rada EU dne 17. 12. 2024 přijala postoj (obecný přístup) k nařízení o předcházení ztrátám plastových pelet – průmyslových surovin používaných k výrobě plastových výrobků – do životního prostředí. Obecný přístup poskytuje předsednictví Rady mandát pro jednání s Evropským parlamentem o konečné podobě nařízení.

Nová pravidla mají podle obecného přístupu Rady platit ve všech fázích dodavatelského řetězce (hospodářské subjekty, které v EU nakládají s plastovými peletami v množství větším než 5 tun; dopravce EU a dopravce třetích zemí, kteří přepravují plastové pelety v Unii; a další).

Podle nových pravidel a v závislosti na velikosti zařízení nebo dopravní činnosti budou muset provozovatelé dodržovat správné manipulační postupy. **Dopravci EU a dopravci ze třetích zemí** budou povinni předcházet ztrátám plastových pelet a v případě, že k nim dojde, je také odklízet.

Rada dále počítá s konkrétními povinnostmi týkajícími se **přepravy plastových pelet po moři** (v nákladních kontejnerech), včetně zajištění kvalitních obalů

a poskytování informací souvisejících s nákladem a dalších technických informací. Jedná se o doplnění povinností, které se týkají přepravy plastových pelet po silnici, železnici a vnitrozemských vodních cestách, jak je stanoveno v návrhu Komise.

K prokázání souladu s pravidly budou muset větší subjekty získat **osvědčení o shodě** vydané nezávislou třetí stranou. Společnosti, které ročně nakládají s méně než 1 000 tunami pelet, budou muset předložit vlastní **prohlášení o shodě**. Podle obecného přístupu mohou členské státy zajistit soulad případně i prostřednictvím stávajících vnitrostátních systémů pro udělování **povolení**.

Tisková zpráva, včetně úplného znění obecného přístupu Rady, je dostupná zde.

Nové prováděcí právní předpisy

Ve Sbírce zákonů byla ke konci roku 2024 vyhlášena celá řada nových (novelizovaných) prováděcích právních předpisů. Jedná se zejména o následující:

- » vyhláška č. 371/2024 Sb., kterou se mění vyhláška č. 79/2022 Sb., o technicko-ekonomických parametrech pro stanovení referenčních výkupních cen a zelených bonusů a k provedení některých dalších ustanovení zákona o podporovaných zdrojích energie (vyhláška o technicko-ekonomických parametrech), ve znění vyhlášky č. 275/2023 Sb.
- » vyhláška č. 378/2024 Sb., kterou se mění vyhláška č. 471/2001 Sb., o technickobezpečnostním dohledu nad vodními díly, ve znění pozdějších předpisů
- » vyhláška č. 379/2024 Sb., kterou se mění vyhláška č. 221/2002 Sb., kterou se stanoví sazebník náhrad nákladů za odborné a zkušební úkony vykonávané v působnosti Ústředního kontrolního a zkušebního ústavu zemědělského, ve znění pozdějších předpisů
- » vyhláška č. 382/2024 Sb., kterou se mění vyhláška č. 129/2012 Sb., o podrobnostech uvádění osiva a sadby pěstovaných rostlin do oběhu, ve znění pozdějších předpisů, a o změně vyhlášky č. 386/2022 Sb., o množitelských porostech a rozmnožovacím materiálu chmele, révy a okrasných druhů a jeho uvádění do oběhu, ve znění pozdějších předpisů
- » nařízení vlády č. 383/2024 Sb., o vymezení Ptačí oblasti Západní Krušné hory

- » vyhláška č. 390/2024 Sb., kterou se mění vyhláška č. 428/2001 Sb., kterou se provádí zákon č. 274/2001 Sb., o vodovodech a kanalizacích pro veřejnou potřebu a o změně některých zákonů (zákon o vodovodech a kanalizacích), ve znění pozdějších předpisů
- » vyhláška č. 421/2024 Sb., kterou se mění vyhláška č. 130/2024 Sb., o stanovení obecních stavebních úřadů
- » vyhláška č. 425/2024 Sb., o agrovoltaické výrobě elektřiny
- » vyhláška č. 429/2024 Sb., o formulářích žádostí předkládaných vodoprávnímu úřadu a formuláři návrhu na stanovení ochranného pásma vodního zdroje
- » nařízení vlády č. 459/2024 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 189/2022 Sb., o vymezení rozvoje podporovaných zdrojů energie

Přechodné období pro informační systémy stavební správy

Zákonem č. 437/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon, bylo s účinností od 21. 12. 2024 zavedeno přechodné období pro informační systémy stavební správy v reakci na problémy spojené s digitalizací. Právní účinky dosud provedených úkonů zůstávají zachovány.

Pro oblast územního plánování se přechodné období, kdy se především nepoužijí ustanovení o Národním geoportálu územního plánování, zavádí pouze do 30. 6. 2025. Namísto toho se budou dokumenty zveřejňovat způsobem umožňujícím dálkový přístup.

Pro oblast stavebního řádu se přechodné období zavádí až do 31. 12. 2027. K výkonu působnosti orgánů územního plánování, stavebních úřadů a dotčených orgánů lze v přechodném období použít i jiné informační systémy než ty, které předpokládá nový stavební zákon (tj. ty dosavadní, např. VITA). V přechodném období se nepoužijí především:

- » povinnost stavebních úřadů a dotčených orgánů vkládat a evidovat písemnosti v evidenci stavebních postupů,
- » právo podat žádost o vyjádření vlastníka veřejné dopravní nebo technické infrastruktury prostřednictvím portálu stavebníka a povinnost vlastníka infrastruktury vložit toto vyjádření do evidence stavebních postupů,
- » některá ustanovení o přístupu do evidencí,

- » přidělování identifikačního čísla stavby nebo zařízení prostřednictvím informačního systému identifikačního čísla stavby.

Naopak nadále bude možné (dobrovolně) podávat žádosti skrze portál stavebníka (s výjimkou žádosti o vyjádření vlastníka dopravní a technické infrastruktury). A především vkládat dokumentaci pro povolení záměru povinně zpracovanou projektantem do evidence elektronických dokumentací skrze portál stavebníka bude nadále povinné.

[Zákon č. 437/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 283/2021 Sb., stavební zákon, je dostupný zde.](#)

Novela zákona o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů

Převážně 1. 1. 2025 nabývá účinnosti zákon č. 481/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Novela implementuje změny v systému EU ETS, zejména:

- » směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/959 ze dne 10. května 2023, kterou se mění směrnice 2003/87/ES o vytvoření systému pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů v Unii,
- » rozhodnutí (EU) 2015/1814 o vytvoření a uplatňování rezervy tržní stability pro systém Unie pro obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů a
- » směrnici Evropského parlamentu a Rady (EU) 2023/958 ze dne 10. května 2023, kterou se mění směrnice 2003/87/ES, pokud jde o příspěvek letectví k cíli Unie snížit emise v celém hospodářství a o řádné zavedení celosvětového tržního opatření.

Novela přináší tyto hlavní změny:

Zahrnuje se nový sektor **námořní dopravy**. V podmínkách Česka je tato nová právní úprava v současnosti nevyužitelná, protože Česko nemá žádný námořní přístav ani není v českém námořním rejstříku registrována žádná obchodní námořní loď, nicméně potenciálně by být mohla.

Mění se nastavení požadavků na **využití výnosů z dražeb emisních povolenek**. Právo EU nově vyžaduje, aby veškeré výnosy z dražeb povolenek členské státy využily na stanovené účely v oblasti klimatu. Výnosy v Česku bude až na výjimky spravovat Státní fond životního prostředí. Ten je může použít na výplatu podpory přímo žadatelům, nebo i prostřednictvím jiných správců dotačních titulů (např. Státní fond dopravní infrastruktury), pokud se bude jednat o způsobilé výdaje podle zákona.

Konsoliduje se **celkové množství povolenek v sektoru letecké dopravy**. V letech 2024 a 2025 by mělo být postupně ukončováno přidělování bezplatných povolenek a od roku 2026 by měla být zavedena dražba všech povolenek. Dále se v rámci rozšíření působnosti na **lety mimo EU** zajišťuje integrace systému EU ETS s postupy pro program CORSIA Mezinárodní organizace pro civilní letectví.

Konečně se reaguje na některé problémy, které vyplynuly z aplikační praxe (např. zpřesnění definic, úprava procesních aspektů poskytování kompenzací nepřímých nákladů pro odvětví ohrožená únikem uhlíku, precizace přechodu práv a povinností při změně provozovatele zařízení, úpravy sankčních ustanovení aj.).

Zavedení systému EU ETS 2 předmětem této novely není.

[Zákon č. 481/2024 Sb., kterým se mění zákon č. 383/2012 Sb., o podmínkách obchodování s povolenkami na emise skleníkových plynů, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 388/1991 Sb., o Státním fondu životního prostředí České republiky, ve znění pozdějších předpisů, je dostupný zde.](#)

Co znamená, že je další využití věci (vedlejšího produktu) zajištěno?

V rozsudku ze dne 7. 1. 2025, č. j. 3 As 217/2023-36, Nejvyšší správní soud podrobně vyložil jednu z podmínek pro to, aby movitá věc nebyla považována za odpad, nýbrž za vedlejší produkt. Konkrétně šlo o podmínku podle § 8 odst. 1 písm. b) zákona č. 541/2020 Sb., o odpadech, že je další využití zajištěno.

Případ se týkal situace, v níž právnická osoba, jejímž předmětem podnikání byla mj. stavební činnost v oblasti zemních prací, navázela na různé pozemky výkopovou zemínou, kterou teprve po určité době využila k terénním úpravám na těchto pozemcích. ČIŽP toto jednání posoudila jako přestupek nakládání s odpadem mimo zařízení určené pro nakládání s odpady. Obviněná právnická osoba namítala, že výkopová zemina v daném případě nebyla odpadem, nýbrž vedlejším produktem. Sporným byl pouze výklad podmínky, že další využití výkopové zeminy je zajištěno. ČIŽP poukazovala mj. na to, že v době uložení

výkopové zeminy na pozemky obviněná právnická osoba ještě nedisponovala povolením k terénním úpravám.

Nejvyšší správní soud vyložil podmínku zajištění dalšího využití takto:

1. další využití movité věci musí být jisté, přičemž jistota musí být vykládána jako vysoká míra pravděpodobnosti;
2. k prokázání zajištění dalšího využití může výrobce použít jakékoli důkazní prostředky;
3. další využití movité věci musí být dostatečně konkretizováno;
4. záměr, k němuž má být movitá věc využita, musí být dostatečně konkretizován již v okamžiku vzniku této movité věci a k zajištění dalšího využití a následnému vlastnímu využití movité věci musí dojít v přiměřené době po jejím získání a
5. výrobce musí movitou věc využít ve smyslu § 11 odst. 1 písm. i) zákona o odpadech.

[Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 7. 1. 2025, č. j. 3 As 217/2023-36, je dostupný zde.](#)

Aktualizace národního seznamu evropsky významných lokalit

Nařízením vlády č. 2/2025, kterým se mění nařízení vlády č. 318/2013 Sb., o stanovení národního seznamu evropsky významných lokalit, ve znění pozdějších předpisů, dochází s účinností od 24. 1. 2025 k aktualizaci národního seznamu evropsky významných lokalit (EVL).

Nařízení bylo připraveno primárně z důvodu vypořádání hodnocení dostatečnosti soustavy Natura 2000, které je předmětem trvajícího řízení o porušení Smlouvy č. 2016/4003 ve vztahu k provádění směrnice o stanovištích. V rámci jednání s Evropskou komisí bylo nakonec dosaženo dohody o aktualizaci národního seznamu.

Předmětem novelizace je tedy zejména:

1. doplnění předmětů ochrany do 34 stávajících EVL v návaznosti na Evropskou komisí odsouhlasený postup v průběhu procesu hodnocení dostatečnosti soustavy Natura 2000 v rámci řízení o porušení Smlouvy;

2. vyřazení předmětu ochrany ze 12 stávajících lokalit (z toho v 5 případech dochází ke zrušení celé EVL, neboť předmět ochrany je zde jediný) z důvodu dlouhodobé nepřítomnosti předmětu ochrany zapříčiněné zejm. vědeckou chybou či vývojem přírodních podmínek, přičemž není možná jeho obnova;
3. vyhlášení čtyř nových EVL – z toho jedna v souvislosti s hodnocením dostatečnosti pro druh vycpálka okrouhlá, který doposud není předmětem ochrany žádné EVL, a tři další jako náhrada za vyřazení předmětu ochrany ze stávajících EVL dle bodu 2;
4. úprava vymezení hranic 129 EVL, kdy je vymezení lokalit zpřesňováno na základě kvalitnějších mapových podkladů;
5. změna názvu 6 EVL, u kterých je navrženo sjednocení hranic s maloplošným zvláště chráněným územím dle bodu 4;
6. úprava forem ochrany u EVL, které jsou dotčeny změnou vymezení dle bodů 1, 2 nebo 4, k aktualizaci forem ochrany v předloženém návrhu dochází prostřednictvím zrušení kategorie z důvodu jejího zajištění;
7. aktualizace výčtu katastrálních území lokalit dotčených změnou dle bodů 1, 2 nebo 4, výčet katastrálních území je aktualizován dle aktuálního stavu mapového podkladu katastru nemovitostí.

Ve výsledku nedochází k zásadní změně v celkovém rozsahu národního seznamu EVL – počet EVL se sníží ze 1112 na 1111 a rozsah plochy ČR pokryté EVL se zvýší pouze o 0,01 % území (navýšení rozlohy EVL o 542 ha).

Nařízení vlády č. 2/2025, kterým se mění nařízení vlády č. 318/2013 Sb., o stanovení národního seznamu evropsky významných lokalit, ve znění pozdějších předpisů, je dostupné [zde](#).

Zápis údajů o chráněných částech přírody do RÚIAN

Zákonem č. 364/2021 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s implementací předpisů Evropské unie v oblasti invazních nepůvodních druhů, byl mj. položen základ pro další elektronizaci státní správy ve formě navázání vybraných chráněných částí přírody na registr územní identifikace, adres a nemovitostí (RÚIAN).

Nově tak budou v RÚIAN jako účelové územní prvky evidovány zvláště chráněná území, zóny ochrany přírody národních parků, zóny odstupňované ochrany

přírody chráněných krajinných oblastí, klidová území národních parků, ochranná pásma zvláště chráněných území, evropsky významné lokality, ptačí oblasti, památné stromy, ochranná pásma památných stromů, smluvně chráněná území a smluvně chráněné památné stromy. To jednak zlepší přístupnost údajů o těchto chráněných částech přírody a zároveň umožní vytvoření vazeb na další územní prvky, zejména parcely katastru nemovitostí. Údaje z RÚIAN budou automaticky přebírány mj. do katastru nemovitostí a budou je moci využívat i další informační systémy veřejné správy.

Editorem uvedených účelových územních prvků v RÚIAN je Agentura ochrany přírody a krajiny. Té se ve spolupráci s dalšími orgány podařilo proces zápis údajů do RÚIAN dovést do finální fáze. Podle sdělení Českého úřadu zeměměřického a katastrálního č. 10/2025 Sb. **dojde k zápisu údajů do RÚIAN dne 1. července 2025.**

Sdělení Českého úřadu zeměměřického a katastrálního č. 10/2025 Sb., o vyhlášení dne, kdy dojde k zápisu údajů o zvláště chráněných územích, zónách ochrany přírody národních parků, zónách odstupňované ochrany přírody chráněných krajinných oblastí, klidových územích národních parků, ochranných pásmech zvláště chráněných území, evropsky významných lokalitách, ptačích oblastech, památných stromech a jejich ochranných pásmech, smluvně chráněných územích a smluvně chráněných památných stromech, je dostupné [zde](#).

ČIŽP bude využívat vesmírnou družici

Dne 14. 1. 2025 ve večerních hodinách vynesla raketa Falcon od společnosti SpaceX na oběžnou dráhu družici TROLL společnosti TRL Space vybavenou hyperspektrální kamerou. Data z kamery družice bude využívat i Česká inspekce životního prostředí (ČIŽP).

„Díky datům z hyperspektrální kamery získáme detailní a přesné informace, které nám pomohou v činnosti, zejména v oblasti nelegálního ukládání odpadů, poškození lesů či znečištění toků. Budeme schopni lépe odhalovat a řešit protiprávní poškozování životního prostředí a aktivně monitorovat případné následky či plnění uložených nápravných opatření,“ uvedl ministr životního prostředí Petr Hladík.

Inspekce na základě dosavadních zkušeností a probíhajících kauz vytypovala lokality, které jsou podle ní vhodné pro monitoring v dlouhodobějším horizontu. *„Sledovat bychom chtěli například termickou aktivitu na skládkách, odlesňování nebo změny v terénu způsobené navážením zemin nebo odpadů,“* upřesnil ředitel ČIŽP Petr Bejček.

ČIŽP v současné době při své kontrolní činnosti využívá řadu moderních metod pro získání a analýzu dat, jako jsou bezpilotní letecké systémy, geografické informační systémy nebo dálkový průzkum Země. Hyperspektrální kamera tak doplní paletu technologií, které inspektorům umožňují provádět přesnější a efektivnější kontroly, rychleji reagovat na ekologické incidenty a lépe chránit životní prostředí.

[Tisková zpráva ČIŽP je dostupná zde.](#)

Zelená dohoda pro Evropu a ochrana základních práv

Změna klimatu ovlivňuje každodenní život všech obyvatel EU a má významné dopady na životní prostředí, ekonomiku, společnost a zdraví. Pro řešení této situace byla v roce 2019 přijata Zelená dohoda pro Evropu.

Nová zpráva Agentury EU pro základní práva (FRA) ze dne 15. 1. 2025 zkoumá Zelenou dohodu pro Evropu z pohledu základních práv s cílem chránit právo na bezpečné, čisté, zdravé a udržitelné životní prostředí pro všechny. Upozorňuje na nedostatečné zohlednění základních práv v politice ochrany klimatu v EU a na potřebu začlenit tato práva do budoucí legislativy. Zpráva rovněž zvažuje, jak by přístup založený na lidských právech v klimatické politice mohl podpořit spravedlivou a inkluzivní transformaci.

[Zpráva Agentury EU pro základní práva je dostupná zde.](#)

Novela prováděcích odpadových vyhlášek

Dne 1. 2. 2025 nabývá účinnosti vyhláška č. 18/2025, kterou se mění vyhláška č. 273/2021 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění pozdějších předpisů, a další související vyhlášky v oblasti odpadového hospodářství. Hlavní okruhy změn jsou následující:

Evidence a ohlašování: Vyhláška č. 273/2021 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, zavedla dlouhé přechodné období (2021-2024), během něhož se průběžná evidence vedla a roční hlášení podávalo podle vyhlášky č. 383/2001 Sb., v pozdějším znění. Od roku 2025 se průběžná evidence a roční hlášení za tento rok řídí novou právní úpravou.

Recykláty ze stavebních a demoličních odpadů: Pro recykláty ze stavebního a demoličního odpadu stanovil § 83 odst. 2 vyhlášky č. 273/2021 Sb. „přechodná“ kritéria pro ukončení odpadového režimu do 31. 12. 2024, která měla být

nahrazena novou komplexní právní úpravou. Jelikož tato právní úprava dosud připravena nebyla, prodlužuje se toto přechodné období do 31. 12. 2027.

Zařízení, která zpracovávají vedlejší produkty živočišného původu: Zjednodušují se požadavky kladená na tato zařízení vnitrostátním právem, a to z důvodu částečných duplicit vnitrostátních požadavků s přímo použitelnými předpisy Evropské unie.

Vyhláška č. 273/2021 Sb., o podrobnostech nakládání s odpady, ve znění pozdějších předpisů, a další související vyhlášky v oblasti odpadového hospodářství, je dostupná [zde](#).

Emise skleníkových plynů v ČR poprvé pod hranicí 100 milionů tun

Česká republika v roce 2023 vypustila do atmosféry 99 milionů tun skleníkových plynů, jak vyplývá z národní inventarizace, jejíž předběžné výsledky Ministerstvo životního prostředí předložilo Evropské komisi. Poprvé od roku 1990 tak celkové emise v ČR klesly pod hranici 100 milionů tun ekvivalentu oxidu uhličitého. Ve srovnání s rokem 2022 se emise snížily o 15 %, což představuje pokles o 17,5 milionu tun. Tento úbytek je nejvýraznější od počátku 90. let minulého století.

V oblasti energetiky se emise meziročně snížily o sedm milionů tun. Průmyslová výroba a stavebnictví přispěly ke snížení o další tři miliony tun, zatímco vytápění budov vedlo k úspoře dvou milionů tun emisí. Naopak sektor dopravy zaznamenal meziroční nárůst emisí o přibližně půl milionu tun, přičemž tento trend byl patrný i v předchozích letech, s výjimkou období pandemie COVID-19.

Významné zlepšení zaznamenala také emisní bilance české krajiny. V předchozích letech se lesní ekosystémy potýkaly s rozsáhlou kůrovcovou kalamitou, která vedla k výrazným emisím skleníkových plynů. Zatímco v roce 2022 sektor využívání krajiny a lesnictví vykazoval emise ve výši 1,5 milionu tun, o rok později se situace změnila a krajina naopak dokázala pohltit a uložit 3,5 milionu tun uhlíku.

Emise ze zařízení zahrnutých do systému emisního obchodování (EU ETS) meziročně poklesly o více než 10 milionů tun, což představuje celkové snížení o 43 % oproti roku 2005. Nejvýraznější meziroční pokles však byl zaznamenán v sektorech nepodléhajících EU ETS, kde došlo ke snížení emisí o více než 7 %, tedy přibližně o 4,7 milionu tun.

Od roku 1990 se celkové emise v ČR snížily o 47 %, což naznačuje, že země směřuje k dosažení cíle snížení emisí o nejméně 55 % do roku 2030, v souladu s evropskými klimatickými ambicemi. Na úrovni celé EU se podle Evropské komise emise v roce 2023 snížily oproti roku 2022 o 8,3 %, přičemž celkový pokles od roku 1990 činí 37 %.

[Tisková zpráva Ministerstva životního prostředí je dostupná zde.](#)

Šantovka Tower: **Nadkritická míra systémového rizika podjatosti**

V rozsudku ze dne 29. 1. 2025, č. j. 1 As 146/2024-93, Nejvyšší správní soud dále vyjasnil problematiku posuzování systémového rizika podjatosti, a to na pozadí žaloby na ochranu veřejného zájmu, kterou podal veřejný ochránce práv proti územnímu rozhodnutí pro tzv. Šantovka Tower plánovanou v Olomouci.

Hlavní závěry rozsudku:

- » Soud vyšel ze své dosavadní judikatury, podle které systémová podjatost **není dána samotnou existencí zaměstnaneckého či jiného obdobného poměru**, ale pouze v případě překročení kritické míry systémového rizika. Zaměstnanecký či obdobný poměr je však signálem ke zvýšené opatrnosti a „podezřívavosti“, k němuž musí přistoupit další skutečnosti, které způsobí překročení oné kritické míry systémového rizika.
- » Při zkoumání podjatosti je nutno vycházet nikoliv ze subjektivního přesvědčení účastníků řízení či rozhodující osoby o její podjatosti či naopak nestrannosti, nýbrž z existence **objektivních okolností**, které jsou způsobilé vyvolat oprávněné pochybnosti o nezaujatosti této osoby v konkrétním případě.
- » V této konkrétní věci Nejvyšší správní soud, že silný ekonomický zájem města Olomouce na výsledku řízení o umístění stavby, plynoucí z možného velkého rozsahu jeho odpovědnosti ze smlouvy o spolupráci, a skutečnost, že se jednalo o rozsáhlý a kontroverzní záměr, k němuž se veřejně a protichůdně vyjadřovali jak lokální politici, tak odborníci, ve svém souhrnu naplnily **nadkritickou míru systémového rizika podjatosti**.
- » S ohledem na to, že z rozhodování byli vyloučeni všichni úředníci Magistrátu města Olomouce, vyslovil soud závěr, že územní rozhodnutí je **nezákonné**. Obdobný závěr platí také pro úřední osoby, které v rámci

Magistrátu města Olomouce vydaly závazná stanoviska, a to bez ohledu na okamžik jejich vydání.

[Rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 29. 1. 2025, č. j. 1 As 146/2024-93, je dostupný zde.](#)

Cannavacciuolo a ostatní proti Itálii: **neoprávněné nakládání s odpady a porušení práva na život**

Dne 30. 1. 2025 vydal Evropský soud pro lidská práva významný rozsudek ve spojených věcech ***Cannavacciuolo a ostatní proti Itálii*** (stížnost č. 51567/14 a tři další).

Soud rozhodl o stížnostech 41 italských občanů a 5 nevládních organizací týkajících se dlouhodobého neoprávněného nakládání s odpady v části Itálie nechvalně známé jako *Terra dei Fuochi* (Země ohně) v provinciích Caserta a Neapol. V této oblasti žije 2,9 milionu lidí, kteří jsou přinejmenším od konce 80. let vystaveni nepříznivým účinkům černých skládek, nedovoleného spalování a dalšího neoprávněného nakládání zejména s nebezpečnými odpady, kterého se často dopouští především zločinecké skupiny (mafie).

Italské i mezinárodní instituce a zdroje (např. *The Lancet Oncology*, *Epidemiologia&Prevenzione*, italský Senát a Světová zdravotnická organizace) potvrzují, že v dotčené oblasti je výrazně vyšší výskyt závažných onemocnění (zejména různých forem rakoviny) a podstatně vyšší znečištění podzemních vod. Stěžovatelé namítali, že italská vláda o problému neoprávněného nakládání s odpady v oblasti věděla přinejmenším od roku 1988, avšak do současnosti nepřijala účinná opatření na ochranu života a zdraví obyvatel. V tom stěžovatelé spatřovali porušení především práva na život (článek 2 EÚLP), práva na respektování soukromého a rodinného života (článek 8 EÚLP) a práva na účinné opravné prostředky (článek 13 EÚLP).

Hlavní závěry rozsudku:

- » Stížnosti **nevládních organizací** soud shledal nepřipustnými z důvodu nedostatku aktivní legitimace (***victim status/locus standi***). Soud vyjasnil, že relativně otevřenější podmínky aktivní legitimace nevládních organizací, které dovedil v rozsudku *Klimaseniorinnen*, nejsou aplikovatelné v případě neoprávněného nakládání s odpady. Zde se soud přidržel své dosavadní judikatury (např. *Yusufeli*).

- » Ve věci samé soud uznal, že znečištění v tomto případě představovalo **vážné a bezprostřední ohrožení života a zdraví**, což vedlo k povinnosti státu chránit životy svých obyvatel.
- » Soud uzavřel, že italské orgány **nepřijaly přiměřená a včasná opatření** k posouzení a řešení dopadu znečištění. Soud kritizoval nedostatečně koordinovaný postup, opožděná šetření, pomalé úsilí o nápravu znečištění, nedostatečné monitorování a nedostatečná právní opatření proti nakládání s odpady z trestné činnosti.
- » Soud dospěl k závěru, že Itálie porušila **právo stěžovatelů na život podle článku 2**.
- » Při aplikaci principu **předběžné opatrnosti** nebylo rozhodující, že italské orgány na počátku neměly úplnou vědeckou jistotu ohledně veškerých nepříznivých dopadů neoprávněného nakládání s odpady na lidské zdraví.
- » V důsledku uvedených okolností soud shledal, že není třeba samostatně zkoumat stížnosti podle článku 8 (právo na respektování soukromého a rodinného života) nebo článku 13 (právo na účinné opravné prostředky).
- » Vzhledem k povaze celé věci soud nyní ve věci vydal tzv. **pilotní rozsudek** (*pilot judgement*). V rámci toho Itálii vyzval k přijetí konkrétních opatření k řešení celého problému a doporučil, že tato opatření by měla zahrnovat mj. vypracování komplexní strategie pro boj proti nezákonnému nakládání s odpadem, posouzení míry kontaminace a prošetření dopadů na zdraví a zřízení nezávislého monitorovacího mechanismu a veřejné informační platformy k zajištění transparentnosti. Opatření musí být provedena do dvou let. Obdobné případy dalších stěžovatelů byly do té doby odloženy.
- » Rozhodnutí o přiznání spravedlivého zadostiučinění si soud vyhradil na později po uplynutí lhůty dvou let, kdy má Itálie přijmout vhodná opatření pro řešení problému.

Rozsudek Evropského soudu pro lidská práva ze dne 30. 1. 2025, *Cannavacciuolo a ostatní proti Itálii*, stížnost č. 51567/14 a tři další, je dostupný zde.

Evropská komise: bezpečný a udržitelný elektronický obchod

Dne 5. 2. 2025 Evropská komise vydala sdělení, v němž identifikuje aktuální problémy elektronického obchodu (*e-commerce*) mj. ve vztahu k udržitelnosti a navrhuje jejich řešení.

Evropská komise plánuje zpřísnit regulaci elektronického obchodu s cílem snížit environmentální dopady dovozu levných výrobků a zajistit spravedlivé podmínky pro všechny prodejce na trhu. Klíčovým opatřením bude uvádění v život nového nařízení o ekodesignu pro udržitelné výrobky, jehož první pracovní plán má být zveřejněn v dubnu 2025. Tento plán určí prioritní skupiny produktů, na které se budou vztahovat nové požadavky na udržitelnost.

Dalším krokem by v červenci 2025 mělo být přijetí pravidel o zákazu ničení neprodaného zboží, zejména textilu a obuvi. V oblasti textilu a obuvi Komise prosazuje v rámci revize rámcové směrnice o odpadech rozšíření principu rozšířené odpovědnosti výrobce (EPR), přičemž systémy EPR by měly být financovány ekomodulovanými poplatky. Nová pravidla by měla platit pro všechny obchodníky a platformy (evropské i mimoevropské).

Komise dále připravuje návrh aktu o oběhovém hospodářství (*Circular Economy Act*), který by mohl přinést jednotné registrace výrobců (*one-stop-shop*) a další harmonizaci pravidel v rámci EU. Důležitým prvkem bude posílení vymáhání (*enforcement*).

Významnou inovací bude také postupné zavedení digitálního pasu výrobku, který poskytne podrobné informace o původu, složení, ekologických dopadech či možnostech opravy a recyklace. Digitální pasy tak mají přinést větší transparentnost jak do dodavatelských řetězců, tak ve vztahu ke spotřebitelům.

Evropská komise rovněž podporuje vzdělávání spotřebitelů, například prostřednictvím programu ConsumerPRO, který bude školit odborníky v členských státech za účelem prosazování udržitelných nákupních návyků.

Všechna tato a další opatření mají přispět k udržitelnějšímu elektronickému obchodu v EU.

[Sdělení Evropské komise \(A comprehensive EU toolbox for safe and sustainable e-commerce\)](#), CELEX: 52025DC0037, je dostupné [zde](#).

Mírnější podmínky pro stavby sítě elektronických komunikací

Zákonem č. 23/2025 Sb., který nabývá účinnosti 1. 7. 2025, se mění nejen zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích, ale také některé zákony z oblasti práva životního prostředí, pokud jde o režim povolování staveb sítě elektronických komunikací. Hlavní změny jsou tyto:

Změna zákona o ochraně přírody a krajiny: Krajinový ráz se dále neposuzuje v případech umístování a povolování staveb anténních stožárů včetně antén rádiových zařízení nebo rádiových směrových spojů veřejné komunikační sítě a souvisejících elektronických komunikačních zařízení, pokud dosahují výšky maximálně 50 metrů a slouží k plnění podmínek podle § 22 odst. 2 písm. c) zákona o elektronických komunikacích.

Změna lesního zákona: Bez odnětí lze na pozemcích určených k plnění funkcí lesa umístit základnové stanice sítě elektronických komunikací, pokud v jednotlivých případech nejde o zastavěnou plochu větší než 100 m².

Změna stavebního zákona: Působnost stavebního úřadu ve věcech záměrů sítě elektronických komunikací vykonává obecní stavební úřad obce s rozšířenou působností (nejde-li o záměr, pro který je dána působnost DESÚ, krajského stavebního úřadu nebo jiného stavebního úřadu).

Změna zákona o urychlení výstavby strategicky významné infrastruktury: Pokud stavba základnové stanice mobilní sítě elektronických komunikací včetně souvisejícího elektrického a optického přípojného vedení je nutná ke splnění povinnosti uložené na základě zvláštního právního předpisu, lze tuto stavbu umístit a povolovat i přes nesoulad s územně plánovací dokumentací obce. Část územně plánovací dokumentace, která zakazuje, či omezuje výstavbu základnových stanic mobilních sítě elektronických komunikací se nepoužije.

[Zákon č. 23/2025 Sb., kterým se mění zákon č. 127/2005 Sb., o elektronických komunikacích a o změně některých souvisejících zákonů \(zákon o elektronických komunikacích\), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony, je dostupný zde.](#)

Odpovědnost státu za nadměrný hluk v důsledku nezákonného rozhodnutí hygienické stanice

Ústavní soud vyjasnil podmínky odpovědnosti státu za nezákonné rozhodnutí krajské hygienické stanice (KHS) o hlukové výjimce.

Krajská hygienická stanice Jihomoravského kraje od roku 2006 opakovaně vydávala hlukovou výjimku (povolení mírnějšího hygienického limitu) pro silnici druhé třídy, která vede paralelně s dálnicí D1 na okraji Brna.

Poslední hlukovou výjimku z dubna 2016 Krajský soud v Brně v červnu 2018 zrušil z důvodu, že opakované vydávání výjimky již nebylo „výjimkou“, nýbrž šlo o trvalé udržování protiprávního stavu (dlouhodobého překračování hlukových limitů).

Několik osob se následně domáhalo odčinění nemajetkové újmy (zhoršené kvality života) způsobené nezákonným rozhodnutím KHS o hlukové výjimce z dubna 2016.

U obecných soudů tyto osoby úspěšné nebyly. Soudy totiž mj. shledaly, že nebyla dána **příčinná souvislost** mezi nezákonným rozhodnutím a způsobenou újmou. Kdyby nebyla vydána nezákonná výjimka, tak by sice KHS byla povinna překračování hygienických limitů hluku řešit. Podle obecných soudů však nelze s jistotou určit, jak konkrétně by KHS postupovala, neboť jí zákon dává několik možností (pokuta, pozastavení provozu, udělení další výjimky). Soudy navíc poukázaly na to, že před vydáním protihlukové výjimky, po jejím vydání ani po jejím zrušení se stav ohledně nadměrného hluku nezměnil. Proto nebyla dána příčinná souvislost mezi nezákonným rozhodnutím a způsobenou újmou.

Ústavní soud však dospěl k odlišnému závěru, a to i s odkazem na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva. Vyslovil závazný názor, že příčinná souvislost zde dána byla.

Nebýt nezákonného rozhodnutí KHS o vydání hlukové výjimky, KHS i správce komunikace by museli aktivně řešit překračování hlukových limitů. Tvrzená újma stěžovatele spočívající v nadměrném hluku by pak nevznikla (či by byla menší). I kdyby opatření KHS ke snížení hluku pod limit nevedla, mohla by vzniknout odpovědnost provozovatele zdroje hluku za nedodržení povinností plynoucích z § 30 odst. 1 zákona o ochraně veřejného zdraví. V důsledku nezákonného rozhodnutí KHS byl tedy minimálně o dva roky prodloužen nezákonný stav a KHS ani správce komunikace nemuseli činit taková opatření ke snížení hluku, jaká by podle zákona o ochraně veřejného zdraví činit museli, kdyby nezákonné rozhodnutí vydáno nebylo.

Rozhodnutími obecných soudů tak bylo porušeno právo jednoho ze stěžovatelů na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím orgánu veřejné moci podle **čl. 36 odst. 3 Listiny základních práv a svobod** a právo na respektování soukromého a rodinného života, obydlí a korespondence podle **čl. 8 odst. 1 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod**.

[Nález Ústavního soudu ze dne 11. 2. 2025, sp. zn. I. ÚS 818/24, je dostupný zde.](#)

Ekologické okénko Donalda Trumpa

Američtí profesori práva životního prostředí nyní na své webové platformě poměrně často citují v souvislosti s novou vládou prezidenta Donalda Trumpa úryvky z Orwella, například tento (přeložen AI):

„Každý záznam byl zničen nebo zfalšován, každá kniha byla přepsána, každý obrázek byl přemalován, každá socha, ulice a budova byla přejmenována, každé datum bylo změněno. A tento proces pokračuje den za dnem a minutu po minutě. Historie se nezastavila, kromě nekonečné přítomnosti, ve které má Strana vždy pravdu. 1984 od George Orwella“

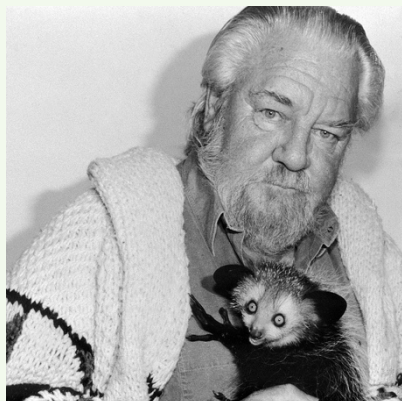
Připomeňme některé nedávné kroky Trumpovy administrativy:

- » **Odstoupení od Pařížské dohody:** Ihned po nástupu do úřadu 20. ledna 2025 podepsal Trump exekutivní příkaz s názvem „*Putting America First In International Environmental Agreements*“, kterým Spojené státy znovu odstoupily od Pařížské dohody a dalších mezinárodních klimatických závazků. Tento krok byl odůvodněn snahou upřednostnit ekonomické zájmy USA a omezit finanční závazky vůči mezinárodním klimatickým iniciativám.
- » **Podpora fosilních paliv:** Trumpova administrativa oznámila záměr zrušit omezení těžby ropy a zemního plynu na federálních územích a podpořit rozvoj infrastruktury pro fosilní paliva. To zahrnuje zrušení omezení pro těžbu v chráněných oblastech a urychlení schvalování projektů na vývoz zkapalněného zemního plynu (LNG).
- » **Pozastavení financování klimatických iniciativ:** Prezident Trump nařídil federálním agenturám okamžitě pozastavit výdaje z klimatického zákona známého jako *Inflation Reduction Act*, který byl přijat za předchozí administrativy. Tento zákon poskytoval stovky miliard dolarů na projekty čisté energie a další klimatické iniciativy.
- » **Obnovení používání plastových brček:** V únoru 2025 prezident Trump oznámil plán podepsat exekutivní příkaz, kterým zruší iniciativu předchozí administrativy na postupné ukončení používání jednorázových plastů, včetně plastových brček, ve federálních institucích. Trump kritizoval papírová brčka jako nefunkční a neatraktivní, čímž vyjádřil podporu návratu k plastovým alternativám.

Mimo to Donald Trump Jr., nejstarší syn prezidenta, nyní čelí obvinění z nelegálního lovu chráněného druhu husice rezavé (*Tadorna ferruginea*) v benátské laguně v Itálii. Video z lovu ukazuje Trumpa Jr. s uloveným ptákem, což vyvolalo kritiku italských politiků a ochránců přírody. Lov tohoto druhu je v Itálii zakázán.

Výročí Geralda Durrella

Gerald Durrell (7. ledna 1925–30. ledna 1995) byl britský přírodovědec, spisovatel a zakladatel zoo na ostrově Jersey. Proslavil se knihami o svých zážitcích se zvířaty, zejména autobiografickou trilogií začínající *O mé rodině a jiné zvířeně*, kde popisuje dětství na Korfu. Byl průkopníkem v ochraně ohrožených druhů a prosazoval chov v zajetí jako způsob záchrany živočišných druhů před vyhynutím. Jeho Jersey Wildlife Preservation Trust (dnes Durrell Wildlife Conservation Trust) se stal vzorem pro moderní ochranářské organizace.

Vzpomeňme tedy společně nyní v lednu 2025 100 let od narození a 30 let od úmrtí tohoto velkého přírodovědce. Navštívit nyní lze i **vršovické divadlo MANA** na Praze 10, které uvedlo nastudování hry „Ptáci, zvířata a moji příbuzní“. V roli mladého Durrella v ní exceluje mladý herec **Antonín Holub**, který je vnukem Jiřího Hrzána a synem hereckého páru Radka Holuba a Barbory Hrzánové. Představení však bývají brzy zcela vyprodána!

[Informace o jeho životě a činnosti jsou dostupné např. na stránkách Durrell Wildlife Conservation Trust.](#)

Zdroj fotografie: Durrell Wildlife Conservation Trust

Výročí Joy Adamsonové

Joy Adamsonová, vlastním jménem Friederike Victoria Gessner, se narodila **20. ledna 1910** v Opavě (tehdejším Rakousku-Uhersku, dnes Česko) a zemřela **3. ledna 1980** v keňském národním parku Shaba. Byla známou malířkou, spisovatelkou a ochránkyní přírody, proslavila se především knihou *Příběh lvice Elsy* (Born Free), která vypráví o návratu ochočené lvice do divočiny. Dle příběhu byl natočen celovečerní film, který následně získal dva Oskary.

Připomeňme si tedy další ochranářkou osobnost částečně spojenou i s naším územím. Je tomu právě 115 let od jejího narození a 45 let od tragického úmrtí.

V Opavě je na domě, kde se narodila pamětní tabule, kterou tam již za socialismu nechal nainstalovat Český svaz ochránců přírody.

Její památku si můžeme připomenout v novém dokumentárním filmu v úterý dne 18. 2. 2025 od 20:50 hodin na ČT2 a zřejmě i v iVysílání ČT.

Zdroj fotografie: Wikipedia

Další významná výročí

V lednu 2025 si také připomínáme **111 let od zahájení dodávek pitné vody z Káraného do Prahy a okolí (1. 1. 2025).**

Dalším výročím je **25 let od vyhlášení Národního parku České Švýcarsko (1. 1. 2025).**

Z akademické sféry

Dne 17. 12. 2024 úspěšně obhájila svou disertační práci na téma **Právní úprava myslivosti ve vztahu k environmentálně udržitelnému zemědělství a lesnictví** naše členka **JUDr. Jana SEHNALOVÁ, LL.M. et Ph.D.** z PF UK Praha. Jejím školitelem byl Prof. JUDr. Milan Damohorský, DrSc., oponenty pak JUDr. Veronika Tomoszková, Ph.D., a doc. JUDr. Jakub Hanák, Ph.D. et Ph.D.

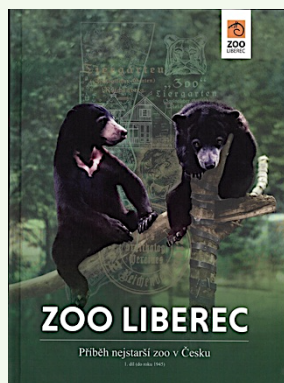
Celý text disertační práce je dostupný zde.

Literatura

Zoo Liberec – Příběh nejstarší zoo v Česku (1. díl)

Kniha vás provede příběhem nejstarší zoo v Česku až do roku 1945. Na takřka 350 stranách najdete nejen chronologické povídky o zoo a jejich předchůdcích, ale i spoustu dobových fotografií, plánek a příběhů, které vás přenesou do minulosti a přiblíží i dobový kontext.

Co kniha obsahuje:

- » Historii Zoo Liberec od konce 19. století až do roku 1945
- » Rozvoj expozic a chované druhy zvířat
- » Více než 600 historických fotografií, plánek a pohlednic
- » Příběhy a medailonky osobností spjatých se zoo
- » Historii kulturního centra Lidové sady a Dětského koutku

Kniha je k zakoupení v Zoo Liberec nebo online.

Činnost Společnosti

Pozvánka na valnou hromadu 11. 3. 2025 od 17:30 online

Vážená paní – vážený pane,

dovolte mi, abych Vás jako člena/členku naší Společnosti tímto v předstihu informoval a pozval na **Valnou hromadu Společnosti, která se bude konat z úsporných a časových důvodů v souladu se stanovami ČSPŽP pouze online, a to v úterý dne 11. března 2025 od 17:30 (do cca 19:00) hodin.** Pro případ její neschopnosti se usnášet pak v souladu se stanovami Společnosti svolávám náhradní Valnou hromadu tamtéž a v týž den od 18:00.

Odkaz a pozvánku na připojení na Valnou hromadu dostane každý člen Společnosti nejpozději dva dny před jejím konáním emailem.

Dovoluji si tímto všechny členy předem požádat o co nejvyšší účast. Na programu máme nejen běžné body VH – schválení jednotlivých zpráv za rok 2024, rozpočtu a plánu práce na rok 2025. Projednávané materiály budou postupně zveřejňovány na naší internetové stránce (www.cspzp.com) a budou zaslány také všem členům emailem. Valná hromada v tomto roce bude „super volební“ a budeme tajným hlasováním volit jak nové Představenstvo (9 osob), tak i Revizní komisi (3 osoby).

Prosím proto členskou základnu o zasílání návrhů kandidátů po volby do obou výše uvedených orgánů, a to nejpozději do 28.2. 2025 včetně, a to emailem na adresy kanickyj@prf.cuni.cz a v kopii nadam@atlas.cz. (JUDr. Jakub Kanický a JUDr. Adam Novák, Ph.D. – oba členové a advokáti pověření Představenstvem). Návrhy může činit každý člen Společnosti, a to i ohledně vlastní osoby. Vyžaduje se souhlas navrženého s kandidaturou.

Žádám závěrem všechny členy, aby se Valné hromady buď osobně zúčastnili, nebo se alespoň nechali zastupovat na základě plné moci, popřípadě se členství ve Společnosti včas vzdali na základě podepsané druhé přílohy. Dále tímto žádám všechny členy, kteří dosud nezaplatili členský příspěvek za rok 2025 (400,- Kč výděleční, 200,- Kč nevýděleční), aby tak učinili, a to buď složenkou či převodem na náš účet. Číslo účtu Společnosti u České spořitelny je: 212453319/0800. Prosím zaplaťte včas! Bylo by paradoxem, kdyby na VH hlasovaly a volily i osoby, u nichž bychom si nebyli jisti, zda vůbec členy Společnosti pro nezaplacení členského příspěvku jsou.

Závěrem si dovoluji Vám všem popřát krásné zimní, respektive spíše jarní dny a těším se na online setkání s Vámi v této zvláštní a těžké době.

S pozdravem

Prof. JUDr. Milan DAMOHORSKÝ, DrSc.,
předseda České společnosti pro právo životního prostředí

Přijímání dalších členů

Česká společnost pro právo životního prostředí je otevřena přijímání nových členů.

Členem Společnosti se podle stanov může stát fyzická osoba, která dosáhla věku 18 let, je plně svéprávná a bezúhonná, má vysokoškolské vzdělání v rámci

magisterského studijního programu v oblasti práva získané studiem na vysoké škole v České republice (splnění této podmínky lze prominout) a vykonává činnost přímo nebo nepřímo související s právem životního prostředí.

Získávání nových členů je více než žádoucí. Čím více nás bude, tím více činnosti bude naše Společnost moci vyvíjet. Prosíme pomáhejte nám nacházet nové zájemce o právo životního prostředí a ekologii. Děkujeme.

Členská přihláška je dostupná zde. Vyplněnou přihlášku lze zaslat e-mailem k rukám předsedy Společnosti, Prof. Damohorského (damohors@prf.cuni.cz).

Tento Zpravodaj je informačním listem České společnosti pro právo životního prostředí pro její členy a sympatizanty.

Vydavatel:

Česká společnost pro právo životního prostředí,

IČO: 708 50 321,

se sídlem náměstí Curieových 901/7, Staré Město, 110 00 Praha 1,

zapsaná ve spolkovém rejstříku vedeném Městským soudem v Praze, oddíl L, vložka 11036.

Toto číslo připravili:

- » Prof. JUDr. Milan Damohorský, DrSc.,
- » JUDr. Jakub Kanický.

Příspěvky, informace, zprávy a sdělení jsou vítány. Kontaktní adresa: damohors@prf.cuni.cz.